

## NYHET FRÅN GREPPA NÄRINGEN



Foto: Janne Linder

# Miljöstöd får motsatt effekt

31 maj 2016

Inom landsbygdsprogrammet finns flera miljöstöd med syfte att minska näringsläckage från lantbruket. Men vissa av stöden får motsatt effekt och leder istället till att läckaget ökar, enligt en ny policy-rapport från AgriFood Economics Centre.

Miljöstödet för anläggning och restaurering av våtmarker visade sig vara mest effektivt för att minska näringsläckage från lantbruket. Även stöden för fånggröda och vårbearbetning, miljöskyddsåtgärder och värdefulla kulturmiljöer minskar näringsläckaget, medan stöden för skyddszoner, ekologisk produktion och naturbetesmarker istället *ökar* näringsläckaget, enligt rapporten.

## Förvånande ökning

Ett oväntat resultat var att stödet för skyddszoner ger en svag ökning av kväveläckaget istället för en minskning. En förklaring kan vara att skyddszonerna i vissa fall betas, vilket ger en ansamling av gödsel och urin i närheten av vattendraget och ett förstört växttäck. Dessa faktorer kan i sin tur leda till att en ökad mängd näringsämnen lakas ut i vattendraget. En annan förklaring kan vara att storleken på stödet ändrats, vilket kan ha orsakat att skyddszoner senare plöjts upp, enligt rapporten.

Rapportförfattarna förvånades också över att stödet till ekologisk odling ger ett ökat näringsläckage, vilket skulle kunna förklaras med att användning av organisk gödsel istället för mineralgödsel. Mekanisk jordbearbetning, kan vara en annan orsak.

Stödet till bevarande av naturbetesmarker ger också ett ökat kväveläckage, troligen som en effekt av betande djur och ett större tillskott av naturgödsel. Rapportförfattarna poängterar dock att detta stöd inte har som syfte att minska näringsläckaget. Stödet syftar istället till att bevara den biologiska mångfalden.

## Kulturstöd minskade läckaget

Stödet för bevarande av kulturmiljöer minskar både kväve- och fosforläckaget. Inte heller detta stöd har som syfte att minska näringsläckaget, men en hypotes är att stödpengarna använts till att sköta småvatten och öppna diken i jordbrukslandskapet som fungerar som näringsfällor på samma sätt som våtmarker.

Rapportens slutsats är att vissa av miljöstöden kan bli betydligt bättre. Rapportförfattarna uppmanar till vidare forskning för att förstå varför stöden inte fungerar som det var tänkt.

AgriFood Economics Centre är ett samarbete mellan Sveriges lantbruksuniversitet och Lunds universitet med syfte att ge vetenskapligt underbyggda beslutsunderlag till regering och riksdag. I rapporten har AgriFood kopplat samman uppgifter om miljöstöd för nästan 40 000 gårdar med uppgifter från SLU om näringsinnehåll i vattenprover tagna nedströms dessa gårdar. Resultaten i rapporten är en del av slututvärderingen av landsbygdsprogrammet 2007-2014.

Text: [Teresia Borgman](#)

**Läs mer i rapporten:** [Stöd till lantbruket för ett renare hav?](#) AgriFood Economics Centre, Policy Brief, Nr 2016:3.

## Fakta:

Stödets effekter på den årliga mängden (kg) kväve och fosfor i ett vattendrag med ett genomsnittligt vattenflöde per 1000 kronor i stöd.

	Kväve	Fosfor
Våtmarker	-866,9***	-16,9***
Fånggröda och vårbearbetning	-17,8***	-0,8**
Skyddszoner	93,8*	2
Miljöskyddsåtgärder	-339,9***	-6,7***
Ekologisk produktion	18,5***	0,9***
Bevarande av betesmarker	33,4***	0,1
Vallodling och bevarande av öppet och varierat landskap	1,9	0
Bevarande av värdefulla kulturmiljöer	-258,3***	-4,6**

Sidan uppdaterades 2016-05-31 av Sofie Logardt

- Dela på Facebook
- Dela på Twitter
- Dela på LinkedIn

[Skriv ut](#)

## Relaterade nyheter

---

- **Forskare granskade miljörådgivare**

12 april 2016 - Kan rådgivning på gården leda till renare vatten? Ja, enligt..

- **Bästa sättet att använda gröngödsel**

08 april 2016 - Gröngödsling kan ge upphov till stora kväveförluster. I nya ..

- **Norska klimatrapporter kartlägger lantbruket**

21 mars 2016 - Hur kan norskt lantbruk bidra till att minska utsläppen av v..

- **Fånggrödor binder in kol i jordbruksmark**

08 maj 2015 - Fånggrödor bidrar till att lagra in mer kol i jordbruksmark,..

- **Vall i skyddszonen minskade utlakningen av fosfor**

31 mars 2015 - Vall i skyddszonen ökade jordens förmåga att släppa igenom v..

## Kontakt

---

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84  040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).





Europiska unionens fonder för  
landbruksstöd / Europe  
Investor / Landbyggnadsfonder

You'll need Skype Credit